ইচ্ছামৃত্যুৰ বিতৰ্কক সজীৱ কৰি তোলা মৰ্মস্পৰ্শী ছবি

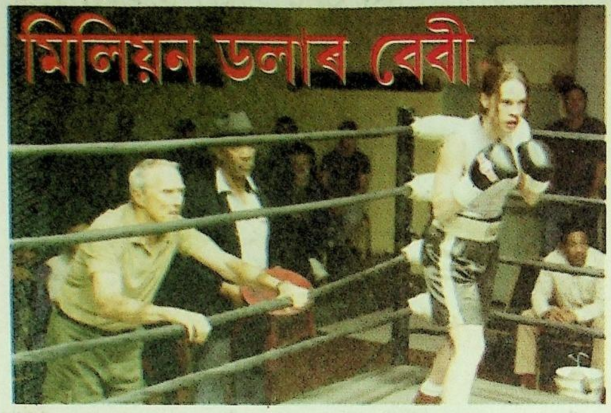

চলচ্চিত্ৰ ‖ জিতুমণি পাঠক

ইউথেনাছিয়া বা ইচ্ছামৃত্যুক লৈ হোৱা বিতৰ্কৰ ইতিহাস বহু পুৰণি। ঈশ্বৰ প্ৰদত্ত এক জীৱনক স্বয়ং নিজৰেই শেষ কৰি দিয়াৰ অধিকাৰ আছে নে নাই বা নিজৰ মৃত্যু পত্ৰত স্বাক্ষৰ কৰি সেই অধিকাৰ আনৰ হাতত তুলি দিব পৰা যায় নে নাযায় সেই লৈ সৃষ্টি হোৱা বিতৰ্কৰ আজিকোপতি অৱসান ঘটা নাই। বহুতৰ বাবে এয়া হত্যাকাণ্ড নতুবা আত্মহননৰ সমপৰ্যায়ৰ এক পৰিঘটনা। কিন্তু কিছু কিছু ক্ষেত্ৰত ইচ্ছামৃত্যুৰ অধিকাৰ বিচাৰি জনোৱা আবেদনত ব্যক্তি এগৰাকীৰ এনে এক তীব্ৰ সংবেদনশীল মানৱীয় অনুভূতিৰ ৰেশ বিচাৰি পোৱা যায় যে অনিচ্ছাকৃতভাৱে হ'লেও বহুতেই ইয়াৰ সপক্ষে মত পোষণ কৰিবলৈ বাধ্য হয়। উচিত-অনুচিতৰ চাকনৈয়াত পিষ্ট এনে এক সংবেদনশীল বিষয়বস্তুক চেলুলয়ডত জীৱন্ত কৰি তুলিব খোজাটোক নিঃসন্দেহে এক দুঃসাহসী প্ৰচেষ্টা বুলি ক'ব পাৰি। এনে এক দুঃসাহসী প্ৰচেষ্টাক বাস্তৱ ৰূপ দিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছিল অভিনয় জীৱনৰপৰা পৰিচালনালৈ বাট বুলিবলৈ আৰম্ভ কৰা বৰ্ষীয়ান অভিনেতা ক্লিণ্ট ইষ্টউড, তেওঁ পৰিচালনা কৰা দ্বিতীয়খন ছবি 'মিলিয়ন ডলাৰ বেবী'ৰ জৰিয়তে।

হলীউডৰ সেই সময়ৰ এক প্ৰতিষ্ঠিত অভিনেতা ক্লিণ্ট ইষ্টউডৰ বাবেও কিন্তু ছবিখন নিৰ্মাণৰ প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়টো সুখকৰ নাছিল। এক অগতানুগতিক বিষয়বস্তুক লৈ নিৰ্মাণ কৰিব খোজা তেওঁৰ নতুন ছবিখনৰ এই প্ৰজেক্টক বহুকেইটা আগশাৰীৰ প্ৰযোজনা সংস্থাই একাষাৰে 'না' কৰিছিল। অভিনেতা ক্লিণ্ট ইষ্টউডৰ বৰ্ষজোৰা খ্যাতিয়েও তেওঁলোকক প্ৰভাৱিত কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা নাছিল। আনকি 'ৱাৰ্ণাৰ ব্ৰাদাৰ্ছ' — যাৰ সৈতে ক্লিণ্ট ইষ্টউডৰ দীৰ্ঘকালীন এক সম্পৰ্ক গঢ় লৈ উঠিছিল, সেই ৱাৰ্ণাৰ ব্ৰাদাৰ্ছেও তেওঁক সম্পূৰ্ণৰূপে সহায় কৰিবলৈ সাহস গোটাব পৰা নাছিল। ক্লিণ্ট ইষ্টউডে ছবিখনৰ মুঠ বাজেট নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছিল ৩০ মিলিয়ন ইউ এছ ডলাৰ। ইয়াৰে আধা অৰ্থাৎ ১৫ মিলিয়ন ডলাৰ দিবলৈ সাজু হ'ল ৱাৰ্ণাৰ ব্ৰাদাৰ্ছে। বোধহয় সেয়া আছিল তেওঁলোকৰ ক্লিণ্ট ইষ্টউডৰ সৈতে গঢ় লৈ উঠা দীৰ্ঘদিনীয়া বন্ধুত্বৰ সম্পৰ্কত কোনোধৰণৰ আচোঁৰ নপৰিবলৈ চলোৱা প্ৰয়াস। বাকী আধাসংখ্যক বাজেট ক্লিণ্ট ইষ্টউডে সংগ্ৰহ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল 'লেকশ্ব'ৰ এণ্টাৰটেইণ্টমেণ্ট'ক সম্পূৰ্ণ 'অভাৰচিজ্ ৰাইট' দি। ছবিৰ নিৰ্মাণ ব্যয় কমাবলৈ ইষ্টউডে মাত্ৰ চল্লিশ দিনতে ছবিখনৰ শ্বুটিং শেষ কৰিছিল। কিন্তু এই চল্লিশ দিন সময়ৰ ভিতৰতে বিশ্বৰ চলচ্চিত্ৰ ইতিহাসত সৃষ্টি হৈছিল এখন ক্লাছিকৰ। বিশ্বৰ চলচ্চিত্ৰপ্ৰেমীৰ মানসপটত চিৰসজীৱ হৈ ৰোৱা সেই অম্লান কীৰ্তিৰ নাম আছিল 'মিলিয়ন ডলাৰ বেবী'। মাত্ৰ ৩০ নিযুত ডলাৰেৰে নিৰ্মাণ কৰা সেই ছবিয়ে উপাৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল প্ৰায় তিনিশ নিযুত ডলাৰ। মিলিয়নাৰ হৈ পৰিছিল 'লেকশ্ব'ৰ এণ্টাৰটেইনমেণ্ট' আৰু 'ৱাৰ্ণাৰ ব্ৰাদাৰ্ছ'। ক্লিণ্ট ইষ্টউড হৈ পৰিছিল নিযুত ডলাৰৰ পৰিচালক। হিলাৰী শ্বোৱাংক আৰু মৰগান ফ্ৰিমেন আছিল মিলিয়ন ডলাৰৰ অভিনেতা-অভিনেত্ৰী।

জেৰী বয়ডৰ এটি চুটি গল্পৰ আধাৰত পল হাগিছে লিখি উলিওৱা চিত্ৰনাট্যৰে 'মিলিয়ন ডলাৰ বেবী'ক উপস্থাপন কৰা হৈছিল এক 'স্প'ৰ্ট ড্ৰামা' হিচাপে। ফ্ৰেংকী ডান (ক্লিণ্ট ইষ্টউড) এগৰাকী অত্যন্ত প্ৰতিভাশালী বক্সিং প্ৰশিক্ষক। সেই হিচাপে কিন্তু তেওঁৰ সফলতাৰ হাৰ অতি সীমিত। তথাপি তেওঁ নিজৰ জিমত উদীয়মান বক্সাৰবোৰক নিয়মিতভাৱে প্ৰশিক্ষণ দি যায় একোজন সুদক্ষ, প্ৰফেছনেল বক্সাৰ হিচাপে গঢ় দিবলৈ। তেনে এক দিনতে মেগী ফিটজাৰলেণ্ড (হিলাৰী শ্বোৱাংক) নামৰ যুৱতীগৰাকী আহি ফ্ৰেংকীক অনুৰোধ কৰে তেওঁকো প্ৰশিক্ষণ দিবলৈ। কিন্তু ফ্ৰেংকীয়ে সেই প্ৰস্তাৱ একেষাৰে না কৰে। কাৰণ আছিল এটাই 'তেওঁ কোনো নাৰীক বক্সিঙৰ প্ৰশিক্ষণ নিদিয়ে'। কিন্তু মেগীও হাৰ মনাবিধৰ ছোৱালী নাছিল। পৰিয়ালৰ বহু বিপৰ্যয়েও তাইৰ বক্সাৰ হোৱাৰ আশাক মষিমুৰ কৰিব পৰা নাছিল। গতিকে এই ক্ষেত্ৰতো তাই হতাশ নহ'ল। অৱশ্যে, সেই সময়ত তাইক সহায় কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিল ফ্ৰেংকীৰ বিশ্বস্ত বন্ধু তথা বৰ্তমান জিমটোৰ এগৰাকী কৰ্মকৰ্তা এডী (মৰগান ফ্ৰিমেন)। এডী এগৰাকী প্ৰাক্তন সুদক্ষ বক্সাৰো। এডীৰ তত্ত্বাৱধানত ফ্ৰেংকীৰ জিমতে মেগীয়ে বক্সিঙৰ কঠোৰ প্ৰশিক্ষণ আৰম্ভ কৰি দিয়ে। ফ্ৰেংকীয়ে মেগীক বাৰে বাৰে অদেখা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে যদিও অনুশীলনৰ সময়ত তাই কৰা ভুলবোৰে তেওঁক কাঁইটৰ দৰে বিন্ধিবলৈ লয় আৰু সেইবোৰ শুধৰাই

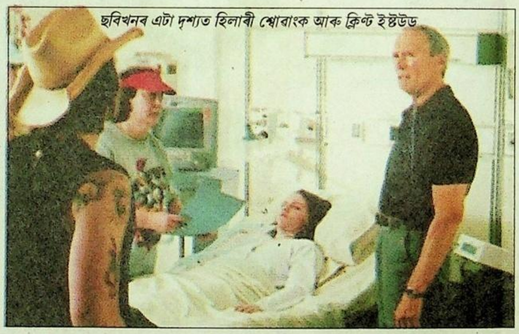

ছবিখনৰ এটা দৃশ্যত হিলাৰী শ্বোৱাংক আৰু ক্লিণ্ট ইষ্টউড

দিবলৈ ধৰে। তদুপৰি জিমৰ আন বক্সাৰবোৰে তাইৰ সক্ষমতাক কটাক্ষ কৰি আগবঢ়োৱা মন্তব্যবোৰক সম্পূৰ্ণৰূপে আওকাণ কৰি তাই যিদৰে বক্সিং বেগটোৰ সৈতে একাত্ম হৈ পৰে, সেই কথাই অৱশেষত ফ্ৰেংকীকো হাৰ মানিবলৈ বাধ্য কৰালে। ফ্ৰেংকীয়ে মেগীক প্ৰতিশ্ৰুতি দিলে যে তেওঁ মেগীক বক্সিঙৰ 'প্ৰাথমিক'কণ শিকাই দিব। ইয়াৰ পিছত যেন তাইৰ নিজৰ প্ৰশিক্ষক এজন বিচাৰি উলিয়ায়। প্ৰশিক্ষণৰ প্ৰথম দিনতে ফ্ৰেংকীয়ে মেগীক সেই অনন্য গুৰুমন্ত্ৰ ফাঁকি শুনায় 'বক্সিং ৰিঙত সদায় নিজকে বচাই খেলিবা'।

যদিও 'প্ৰাথমিক জ্ঞান'কণ দিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতিৰে এই প্ৰশিক্ষণ আৰম্ভ হৈছিল, কিন্তু পৰিস্থিতিৰ অনিবাৰ্যতাত মেগীক তেওঁ কেইবাৰমান প্ৰতিযোগিতামূলক খেলত অৱতীৰ্ণ কৰোৱালে। সেইবোৰৰ ফলাফল মিশ্ৰিত আছিল। শৰীৰত এক ব্যায়ামপুষ্ট কঠোৰতাই বিৰাজ কৰা মেগীৰ মনটো আছিল কিন্তু শিশুৰ দৰে কোমল। সেই শিশুসুলভ সৰলতাই মুগ্ধ কৰিছিল ফ্ৰেংকীক। তাৰ মাজতে এদিন মেগীৰ ঘৰলৈ গৈ তেওঁ প্ৰত্যক্ষ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল মাতৃসহিত ভাতৃ-ভগ্নীৰ নিৰ্লজ স্বাৰ্থপৰতা। অথচ, সেই ঘৰখনক সহায় কৰিবলৈ তাই হৈ আছিল সদা উন্মুখ। সপোন দেখিছিল বক্সিঙত লাভ কৰা পুৰস্কাৰৰে তাই সেই ঘৰৰ সকলো দুখ-কষ্ট দূৰ কৰিব। ফ্ৰেংকীৰ মনলৈ আহিছিল তেওঁৰ নিজৰ জীয়েকৰ কথা, যি তেওঁ পঠিওৱা চিঠিবোৰ বাৰে বাৰে নপঢ়াকৈয়ে ফ্ৰেংকীলৈ ওভতাই পঠাইছিল। ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে মেগীৰ প্ৰতি ফ্ৰেংকীৰ এক পিতৃত্বৰ দৰদ জাগি উঠিছিল, যি অনুভূতি ইমান দিনে মৃত হৈ পৰি আছিল কোনোবা অন্ধকাৰ চুকত।

মেগীৰ সপোন পূৰণ কৰোৱাৰ স্বাৰ্থতে ফ্ৰেংকীয়ে তাইক এখন বৃহৎ প্ৰতিযোগিতাত খেলোৱাৰ সিদ্ধান্ত লয়, যাৰ প্ৰাইজমানি আছিল এক নিযুত ডলাৰ। সেই প্ৰতিযোগিতাত মেগীৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী আছিল এগৰাকী জাৰ্মান বক্সাৰ তথা প্ৰাক্তন গণিকা বিল্লি, যিয়ে পৰিচ্ছন্ন খেলাতকৈ বিখ্যাত আছিল 'ডাৰ্টি ফাইটাৰ'ৰূপে। ফ্ৰেংকীয়ে মেগীক সাৱধান কৰি দিছিল, 'নিজকে বচাই খেলিবা'। স্বাভাৱিক প্ৰতিভাৰে মেগীয়ে প্ৰথম কেইবা ৰাউণ্ডত বিল্লিৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি থাকিল। ক্ৰোধান্বিত বিল্লিয়ে হঠাতে খেলি পেলালে তাইৰ ডাৰ্টি গেম। ৰেফাৰীয়ে এটা ৰাউণ্ডৰ বিৰতি ঘোষণা কৰাৰ সময়তে হঠাতে পাছফালৰপৰা গৈ শোধালে প্ৰচণ্ড আঘাত। ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰি মেগী ছিটিকি পৰিল বক্সিং ৰিঙ কাষলৈ। ফ্ৰেংকীয়ে তাত বহিবলৈ থকা টুলখন আঁতৰ কৰিবলৈ নৌপাওঁতেই মেগীৰ মূৰ আচাৰ খাই পৰিল টুলখনত। ভগা ডিঙিৰে সংজ্ঞাহীন অৱস্থাত মেগীৰ মূৰ ওলমি থাকিল টুলখনৰ ওপৰত।

প্ৰথম অৱস্থাত ডাক্তৰৰ মন্তব্যক মানি ল'বলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল ফ্ৰেংকীয়ে। কিন্তু সকলো ডাক্তৰৰ একেধৰণৰ মন্তব্যত তেওঁ নিশ্চিত হৈছিল যে মেগী আৰু কোনোদিনে সুস্থ হৈ নুঠিব। তাইৰ মুখামুখি হোৱাৰ সাহস তেওঁ হেৰুৱাই পেলাইছিল। ফ্ৰেংকীয়ে এডীক দোষাৰোপ কৰিছিল তাইক প্ৰশিক্ষণ দিয়াবলৈ তেওঁক প্ৰৰোচিত কৰা বাবে। আকৌ পিছমুহূৰ্তত সম্পূৰ্ণ দোষ নিজৰ ওপৰতে জাপি লৈছিল।

কেইবাদিনৰ পিছত মেগীক দেখা কৰিবলৈ পৰিয়ালৰ মানুহবোৰ আহিল। তাকো প্ৰথমতে 'ডিজনীলেণ্ড' আৰু হলীউডৰ 'ইউনিভাৰছেল ষ্টুডিঅ" চাই উঠিহে। লগত এজন উকীল। যাতে মেগীৰ স্থাৱৰ সম্পত্তিসমূহ তেওঁলোকৰ নিজৰ নামত হস্তান্তৰ কৰি ল'ব পাৰে। এইবাৰ যেন মেগীৰো ধৈৰ্যৰ বান্ধ সুলকি গ'ল। আটাইকে ওলাই যাবলৈ নিৰ্দেশ দিলে কোঠাৰপৰা। এই আটাইবোৰ ঘটনাৰ মূক দৰ্শক হৈ স্তব্ধ হৈ ৰ'ল ফ্ৰেংকী। কাষত তেওঁৰ একমাত্ৰ সুহৃদ এডী।

মেগীৰ দশা দিনকদিনে বেয়ালৈ ঢাল খালে। হাত-ভৰিবোৰ লৰাব নোৱাৰা হ'ল। গোটেই শৰীৰতে ঘা লাগিল। ফ্ৰেংকী প্ৰতি মুহূৰ্ত তাইৰ সৈতে লাগি থাকিল। তাইক কিতাপ পঢ়ি শুনালে। মাজে মাজে প্ৰবোধ দিলে, তাই আকৌ আগৰ দৰে সুস্থ হৈ উঠিব, বক্সিঙৰ ৰিঙলৈ যাব। প্ৰত্যুত্তৰত মেগীয়ে ক'লে, 'মোক এক আশীৰ্বাদ দিয়া, মোক তুমি মৰিবলৈ সহায় কৰা।' মেগীৰ তেনে প্ৰস্তাৱত ফ্ৰেংকীয়ে দস্তুৰমত চক্ খাই উঠিছিল আৰু তেনে কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল।

নিজৰ দেহ একেবাৰে লৰচৰ কৰিব নোৱাৰা মেগীয়ে পিছত নিজৰ জিভাখন কামুৰি দুটুকুৰা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে যাতে প্ৰচুৰ ৰক্তক্ষৰণৰ বাবে তাইৰ মৃত্যু ঘটে। কিন্তু মেডিকেল ষ্টাফৰ সতৰ্কতাত তাইৰ সেই প্ৰচেষ্টা ব্যৰ্থ হয়। কিন্তু তাৰ পিছতো মেগীয়ে উপৰ্যুপৰি সেই প্ৰচেষ্টা চলাই থাকে। অসহায় ফ্ৰেংকীয়ে লৰি যায় গীৰ্জাৰ পাদুৰী এজনলৈ উপদেশ বিচাৰি। পাদুৰীজনে স্পষ্টভাৱে সকীয়াই দিয়ে। ইউথেনাছিয়া এক মহাপাপ। ভগৱানে কাকো কাৰো জীৱন লোৱাৰ অধিকাৰ দিয়া নাই। যিয়ে এনে পাপ কৰ্মত লিপ্ত হ'ব, সিয়ে চিৰদিনৰ বাবে অন্ধকাৰত হেৰাই যাব। ফ্ৰেংকী মেগীৰ ওচৰলৈ উভতি আহিছিল। ক্ষত-বিক্ষত জিভাৰে কথা ক'ব নোৱাৰা মেগীৰ চকুত যেন ফুটি উঠিছিল কৰুণ আকূতি, 'মোক মৰিবলৈ সহায় কৰা'।

এক গভীৰ নিশা, এডীৰ সহযোগত সকলোৰে অলক্ষিতে ফ্ৰেংকীয়ে গৈ মেগীৰ কোঠাত প্ৰৱেশ কৰিলে। হাতত এক বিষাক্ত ইনজেকশ্বন। মেগীৰ মুখত যেন এক স্বৰ্গীয় জ্যোতি বিৰিঙি উঠিল। ফ্ৰেংকীয়ে খুব ধীৰে ধীৰে তাইক মাতিলে 'ম' কুইজল (Mo Chuisle)'। এয়া ফ্ৰেংকীয়ে মেগীক মৰমতে মতা এটা নাম। মেগীয়ে কোনোদিনে তেওঁক সোধা নাছিল এই আইৰিছ শব্দটিৰ অৰ্থ। আজি ফ্ৰেংকীয়ে উপযাচি তাইক ক'লে তাৰ অৰ্থ, 'My Darling, My Blood'। ফ্ৰেংকীৰ হাতত এটা সময়ত একেবাৰে নিসাৰ হৈ শুই পৰিল মেগী। বিষবোৰ মেগীৰ নহয়, ফ্ৰেংকীৰ প্ৰতিটো ৰক্ত টোপালতহে যেন মিহলি হৈ পৰিল। মেগীৰ নিঠৰ শৰীৰটোক আল-ফুলে শুৱাই থৈ নিসীম অন্ধকাৰৰ মাজত হেৰাই গ'ল ফ্ৰেংকী।

২০০৪ চনত ক্লিণ্ট ইষ্টউডে সীমিত সংখ্যক দৰ্শকৰ বাবে 'মিলিয়ন ডলাৰ বেবী'ৰ মুক্তিৰ ব্যৱস্থা কৰে। অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে দৰ্শক-সমালোচকে আগবঢ়োৱা উচ্চ প্ৰসংশাৰ বাবে ২০০৫ চনত ইয়াক বৃহৎসংখ্যক দৰ্শকৰ বাবে উলিয়াই দিয়া হয়। এহাতে এই ছবিয়ে যিদৰে দৰ্শক-সমালোচকৰ বিপুল সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল, ঠিক একে সময়তে ই বৃহৎ সমালোচনাৰ সন্মুখীন হৈছিল বহুতো মানৱসেৱী সংস্থাৰ। তেওঁলোকৰ মতে ক্লিণ্ট ইষ্টউডে যেন এই ছবিৰ জৰিয়তে 'ইউথেনাছিয়া'ক ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব খুজিছে। এনেধৰণৰ বাদ-বিবাদ তুংগত থকাৰ পিছতো 'মিলিয়ন ডলাৰ বেবী'য়ে ৭৭তম অস্কাৰ প্ৰতিযোগিতাত শ্ৰেষ্ঠ ছবি, শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালক, শ্ৰেষ্ঠা অভিনেত্ৰী আৰু শ্ৰেষ্ঠ সহযোগী অভিনেতাৰ চাৰিটাকৈ একাডেমী বঁটা কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। ক্লিণ্ট ইষ্টউডৰ কাহিনী বৰ্ণনৰ ভাষা আছিল অতি সৰল আৰু বিশুদ্ধ। অতি সহজ ভাষাৰে নিটোল মানৱীয় আবেদনেৰে পৰিপূৰ্ণ কাহিনী এটাক তেওঁ দৰ্শকৰ হৃদয়ৰ ওচৰলৈ লৈ যাবলৈ সক্ষম হৈছিল। সেয়েহে আজিও সকলো দৰ্শকৰ হৃদয়ত 'মিলিয়ন ডলাৰ বেবী' খোদিত ভাস্কৰ্য অম্লান হৈ আছে।

পৰিচালক ক্লিণ্ট ইষ্টউড